

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

• v edinstvu in mesečno.

* EDINOST z zhaja žkrat na teden vsako sredo in soboto o poledne. Cena za vse leto priloga 7 gl., za polu leta 3 gl. 50 kr., za četrt leta 1 gl. 75 kr. — Sama priloga stane 1 gl. 50 kr. za celo leto. — Posamezne številke se nabavajo pri upravnici in v tiskarnah v Trstu po 5 kr. v soroki in v Ajdovščini po 6 kr. — Nagradna rešitev je v naslovu prema Upravniki, via Torreto, Nova tiskarna.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvo via Terrente. Nuova Tipografia; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Izstvari (razne vrste naznani in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenob; pri kratkih oglastih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

O poljskem prašanju.

(Konec).

Smelo toraj sklepamo ta članek, da izgonu Poljcev iz vzhodnjih pruskih pokrajin ni bilo drugače užroka, nego trinogost Bismarkova in jesa Nemcov nasproti Slovanom, ki so jim pravi trn v peti. Ta srd sili avstrijske Velikonemce k zatirjanju njim podložnih Slovanov, enak srd je sijil tudi po lance berolinske zbirnice, da so Bismarkovemu predlogu, ki je le iz zasobnega njegovega suda in bojnosti do anarhistov izhaja, pritrili; nako ne iz vsega družega, razviano je iz tega sramotnega faktuma, kako škodljivost in uničevalnost politika vodi železnega kanciarja v njegovih dejanjih in predlogih.

Kako se ta v n. b. vpijoča krvica poravnava, ne vemo povedati, je li od kakih strani pride zaželena osveta, ni mogoče določiti in celo upanja do zadnje je le malo. Najbrže se vse pozabi, kajti se je pozabil marsikak Bismarkov krvični in samovoljno izvršeni čin — on bode namreč vse svoje moči napenjal, da bo podvržene poljske dežele pogermanizovali tem — kajti smo uže zadnjič trdili — protestantvoシリ.

Vsa zadnja on tudi nameruje in da se, kajti smo poprej rekli, obrani nemirnih socialistov in anarhistov, ki tudi v Nemški glavo proti vladu vzdigujejo. Oropal je res poljske rodbine njih posestva, koja hoče za državni denar za zničljivo ceno kupiti ter jih mej »poštene« nemške delalce in kmete razdeliti ter v vzhodnjih pruskih deželah sebi ulano vladno demokracijo ustanoviti. V tem bode trdi kanclerji tudi vspeli: ustvari si, porabed po njem napravljeni kritični položaj njemu podvrženih Poljcev, svojo demokracijo, katera bude morda prej ali slej na isto vlogo režala — kajti: quid firmi in hoc mundo?

Je li pa vse v drugoj svojej nameri čisto poljske dežele v nemške spremeniti, to je dvombeno kajti ni kajti bi hruške klatil, kakemu narodu popolnoma uničiti stare običaje, jezik in morda vero, osobito pa ne, ako je dotični narod uže na višej stopnji kulture, kdo ima lastno slovstvo in se samega sebe zaveda.

Vsape v svojem poskušu do neke mere, vspeb bo najbrže tak, kakoršnega rode nemške ljudske šole pri nas; nauče se poljski otroci v šolah nepopolno nekoliko nemškega brati, pisati in govoriti — ali da bi se stari poljski običaji popolnoma zatrli, o tem ne more biti niti govor.

Tu se nam pa zoper vsljuje prašanje: je bilo li potreba neusmiljenega pregašanja Poljcev iz njih sedežev, da se dežela pogermanizuje? Ali pragonu Poljcev iz vzhodnjih pruskih dežel ne moremo najti pravilnega vzroka, ampak le Bis-

markovo pretvezo, da so Poljci državi opasni, kar pa, kakor smo videli, ni drugo, nego prava pravca Bismarkova laž, kajti iz ničesa se ne da sklepati, da bi Poljci, Pruske podvrženi, česa proti vlasti kovali.

Ni mogoče tedaj najti opravičevalnega užroka, ki bi ti oduren pregon zakrivil, radi česa si človek družega ne more želite, nego da bi začela tudi druge vlade Prusko v krivici posnemati. V tem ko Prusi ido za tem, da svojo osnovno gleda Poljakov izvrše, pišejo njih listovi proti Rusiji, ter protestujejo proti temu, da ruska vlast uvaja v Šole letiske, litvanske in estonske zemlje na obali baltiške morja ruski jezik, čeprav so v teh deželah Nemci v neznanji manjšini.

Socijalist in krajni liberalci Lubknecht v pruskem zboru je prasi Bismarka, kajti se on potegne za Nemce v Rusiji, ker se silijo učiti in napisovati z uradnjami v ruskem jeziku ter zahvaliti, naj se napove Rusiji ojna ojna rati 150.000 Nemcev. Nato državost energično odgovarjajo »Moskovske Vjetromosti« ter protestujejo proti nemškej držnosti, məšati se v notranja prašanja druge velevlasti.

Torej Nemec naj svobodno krvico dela. Slovan pa naj krvico voljno in brez ugovora trpi inače ga zadene nemška jeza — kar vojno hočejo Nemci napovedati, kajti se kjer koli njih narodnosti las iz glave potegne! Novodohna preširnost nemške je prišla dotele, da je nikdo ni svet, temuč da samovoljno maha proti vsemu, kar je ni po godu: tej ošabnosti mora se bode klanjati isti severni velikan, kajti drugade ga potepo nemški oboroženi uburši! Kajti je videti. Nemci niso pozabili povsem na staro »Fautech«, kje osobito pri njih evci, kajti zdi se jutri pravljeno maščevati načinom, ki svoje pravice brani, t. j. oni nočjo vedeti, kajk za bližnjemu naredi, da ima zadnji pravico odgovoriti z enakim zlom.

Iztriranje Poljcev je velik političen zločin, kateri je rusko vlogo morebiti ne koliko dirnil, da je pokazala zobe peščici Nemcev na baltiških obalah ter uvela ruski jezik v Šole.

Gleda zloglasnega »kultur v kampf«, olajšanjem razpitih mijevskih postav in izgona Poljcev iz vzhodnjih pruskih pokrajin dr. Lucius v izvrstnem »Salzburger-Kirchenblatt« piše to le:

Gode se še čuda na svetu: Bismark je stavil v gosposkej zbornici novo cerkveno-politično predlogo, po katerej je odvzeta znanstvena državna skušnja duhovnikov, dovoljujejo se gimnazialni, vseučiliščni konvikt cerkvenega, oziroma bogoslovnega značaj, ter se odjemlje sod vlade nad duhovni. Torej kaj Bismark (t. j. država) ni hotel mnogo let dovoliti, ker ni spustil se siliti, dovoljuje se se taj samovoljno in neprisakovano. Kako se pa strinja: »Mir z Rmom in boj proti Polj-«

cem? — Mr s cerkvijo in boj in barbarstvo preti ubogim in potrebnim, kako harmonira to skupaj? Otkrito pravimo, mi se bojimo Danesjev, ako darove v roki nose, kajti ti darovi morajo se draga kupiti, oziroma orago in v lastno veliko ško lo poplačati. Bismark ne da nikoli ničesa, a ne vdobi še v večji meri. Hoče li pridobiti centrum za državni monopol alkohola ali za postavo socialistov, ali namenjuje česa družega? »Čakanje je najboljši recept za obvarovanje proti goljufiju samega sebe. Bismark ljubi nenačine, iz kajih se okonisti. Sedaj tuhta v svojem glavi razput državne zbornice, aki se mu ne dovoli podaljšanje postave proti socialistom. Eventuelno vsprijetje cerkveno politične predloge ne zagotavlja še njenega izvršenja, kajti tudi nekdaj je moral vsprijet osnova neke postave dolgo leta čakati potrjenja, oziroma izvršitve.

Obti in teh izvršitevi si dve stvari, na koje Pruska čestokrat pozabi. — O izgona iz Pruske so bili zadnji zadeti nadziravnik dr. Ludovik Heftler in njegov sin, proti poslancu dr. O. Hermesz, ki je začel sodna obravnava radi razčlenjene Bismarkove česti v nekem njegovem govoru. — Karakteristično za prusko krištijansko kulturo je, da je bilo v Braunschweig v minolem letu 200 o cerkve ne potrjenih zakonov in 500 nekrščenih otrok. — Ako pomislimo na raze zločine, samomore, pregnanja katoliške duhovščine in na anarhiste, ki so le s težavo redarstva vzdrževani, in previdimo žalostne razmere, ki vladajo v Neumčiji ter v tem skulturnem nemškem barbarstvu nahajamo vsaj nekoliko razloga, ki je izgajanje Poljcev prouzročilo.

Smelo torej še jedenkrat ponavljamo: Bismark je začel z izgajanjem Poljcev novo serijo bojev proti slovanskemu elementu, proti katoliški cerkvi iz gote sv. očnosti, sebičnosti in straha pred socialisti. Opravičiti se njegov barbarski čin na nikak način ne da!

Ljubomir.

Pastirski list.

Milostiv tržaško koparski škof izdal je danes ta le pastirski list:

Častiti duhovčini in preljubim vernim pozdrav, mir, blagoslov od Gospoda

Vesela in tolažilna novica došla nam je prej malo časom iz Rima: Sv. Ode Papež, Leo XIII., »upojiči v milosrđnost Bogu vsemogučnega in v mogočno priprošnjo sv. apostelnov Petra in Pavla z okrožnico o 22. decembra preteklega leta poslano v em. šk. fom katoliške cerkve vselej oblasti, kjer jutri je izročil naš

nesem, ki jo hoče kralju pokloniti; zavoljega iščem Mādhukariko nadzornico tega vrta za sprehajanje in razveseljevanje (bodi sem ter tje in se ogleduje okrog). Glej, glej, tukaj le stoji in ogleduje zlatiasoka«.

(Potem nastopi nadzornik vrta)

Samabitiča (pristopivši).

Prijateljica, vrtnarsko delo ti naj vspešno napreduj!

Madhukarika.

Dobro došla priateljica!

Samabitiča.

Častna mi je tako govorila: »Ker ljud naše vrste ni spodobno, da bi s praznimi rokami prišli pred kralja, prosi te za citrono, da jo more kralju v znak spoštovanja izročiti.«

Madhukarika.

Drage volje, citron imamo dovolj. Kraljica je videla obo učitelja plesanj, ki sta se bila sprla; povej, kateremu pa je dala prednost?

Samabitiča.

Oba sta v nazorih in izvrševanju svoje umetnosti popolnem podkovana; posebno

Gospod in Zvezdar, da morejo vezati in razvezovati, podeljujejo vsem pravovernim kristjanom popolni odpustek (ki se more obrniti v pomoč tudi dušam v viceh) in sicer v smislu splošnega, izvanrednega jubileja ali svetega leta, s tem pogojem, da kajti se hoče udeležiti tega popolnega odpustka, mora v teku leta 1886 opraviti dobra dela, katera so v ta namen o sv. Očetu v omenjene okrožnici z upozvanjem.

Mesto da bi tedaj za letošnji sv. Štiridesetanski post o tem drugem vam govorili. Štejemo si vsled tega veselega dogodka v sveto dolžnost, da vam podajamo besede sv. Očeta samega.

Toda prej še zdi se nam potrebno očigovoriti na opazko, kjer bi morebiti izustili ne le maloverni, ampak tudi nekteri sicer dobr, pri preboj-či kristjani: češ, da se v sedanjem času prepogostoma ponavljajo jubilej ali sv. leto, kajti v kratkem času slavne vlade namestnik Kristusovega Leona XIII. imamo sedaj že tretji jubilej.

Tem hočemo odgovoriti z besedami sv. apostolja Pavla: »naj ne bodo bolj modri, kajti je potrebno, marveč da naj bo modri v ponižnosti in po meri vere, ktero je Bog siheremu podelil« (Rom. XII. 13). Temu bi lahko še dodali, da je dolžnost sinov, poslušati Očetov glas s ponizno pokorščino, kajti glas tistega kje je postavljen čuvaj Izraelove hiše« (Ezech. III. 17) in kjer je »ot patrignijet in ovac Kristusoviha (Joan. XI. 16, 17) iz vzhodnega prestola sv. Petra vidi preteče nevarnosti ter nas vedno opozoruje na potrebe s previdnimi določbami. — Ker so pa že sv. Oče sami v imenovanji okrožnici blagovolili naznani užroke, kateri so jutri napotili, naj otiprejo zaklade milosti božjih v izvanrednem jubilju ali sv. letu, poslušajte njihove uživene besede:

Ker smo Vam v načaj prejšnji okrožnici (od 1. novembra 1885) pokazali, kako važno da je, da se države bolj bližajo krščanski resnici in izobražbi, se lahko razume, kako zelo da ravno to ugaja našemu namenu, da si prizadevamo z vsemi sredstvi, katera so nam na razpolaganje, da opominjamo ljudi v krščanski kreposti in da jih tudi k njej zoper pripeljemo: kajti država je takoša, kajkrošno je ohnašanje ljudi; kajk namreč odvisi trdnost ladije ali poslopja od trdnosti in pravilnega položaja posamnih delov, ravno tako tudi javne zadeve ne morejo biti ne pravilne, ne koristne, aki ne hodiči državljanji po pravem potu življenja. Isti državni red in vse druge reči, iz katerih obstoji jutro življenje, napravijo se in pokončajo le po človeškem prizadevanju; zato pa nosijo vse druge reči podobo človeških nazorov in občajev. Da tedaj naši nauki prekinjo duhove in kar je poglavita reč, da se vsakdanje življenje po njih ravna, delati

pa je pohvalila Ganadasa, ker se je njezina učenka po posebnih lastnostih odlikovala.

Madhukarika.

Kake novice prihajajo o Malaviki.

Samabitiča.

Kralj je vanjo zaljubljen; da bi kraljice Dharinje ne užalil, svoje želje ne izrazi. Tudi Malavika je v teh dneh celo omenela, kajk malatin*) venec, ki se na solnec peče. Druzega nič ne vem. Dovoli mi, da odidem.

Madhukarika.

Vzemi tedaj to citrono, ki na veji visi.

Samabitiča (si jo vzame).

Ker si tako udvoriliva proti dobrej gospoj, pridobi si še lepše plačilo.

Madhukarika.

Hodive obe Jaz imam kraljici naznati, da ravno zlati asoka razcvita, ki je zelo zakasnel.

Samabitiča.

Dobro, to je tvoj posel.

(Konec predigre).

*) Jasminum grandiflorum, z velikimi lepo diščimi cvetnicami, ki se na večer odpirajo.

(Dalje prib.)

PODLISTEK.

Mālavikā in Agnimitra.

Indijska drama Kālidāsova.

Na slovenski jezik preložil

dr. Karol Glaser.

(Dalje)

Kralj.

Haradatta, kaj praviš?

Haradata.

Tu ni treba niti besede govoriti.

Kralj.

Tvojo igro si tedaj jutri ogledamo.

Haradatta

Kakor zapoveduješ, kralj. (Odbaja).

Kraljica.

Kralj, opravi poldnevne obrede za poldan.

Vidušaka.

Kraljica naj nam brž jedi in pijače priskrb.

moramo na to, da se posamni ljudje trudijo krščansko misliti in javno in zasebno krščansko živeti.

To pa je treba toliko bolj poudarjati, kolikor večje so nevarnosti od vseh strani preteče. Kajti znane kreposti naših očetov so malo da ne popolnoma zginile. Strasti, že same od sebe tako silovite, zahtevajo še večjo prostost. Napačni nazori, nič ali kako malo ukruteni, razširjajo se vedno bolj na široko. Še celo mej tistimi, kateri prav misijo, jih je mnogo, katere zadržuje napačna sramotljivost, da bi očitno spoznali svoje mišljenje, še manj pa, da bi se po njem ravnali, upljiv pogubljivih zgledov potragoma spodbujajo krščansko življeno ljudstva. Društva hudoobnih ljudi, o katerih smo govorili uže o drugej prilici in katerim služi jo v dosegu namena najzlobnejši pripomočki, skušajo se ugnjezditi med ljudstvom ter kolikor je mogoče ovrnuti ga od Boga, od svetih dolžnosti, od krščanskega življenga.

Ker nam te īaj preti toliko zlo, ki kolikor dalje traja, toliko bolj se moži in raste; zato ne smemo ničesar zanemariti, kar nam daje le nekoliko upanja, da se to zlo izpravi.

S tem namenom in zaupanjem naznamo sv. letu, da opominjam in spodbujamo vse, katerim je mar za blagorijihove duše, naj povzdignejo svoje do sedaj v posvetne reči vtopljenje misli kviško proti nebesom. To ne bode koristilo le posamni, ampak celej državi; koliko bolj namreč bodo napredovali posamni v popolnosti, tukaj bolj se bode širila poštenost in krepost v javnem življenu in obnašanju.

Tako nam popisujejo sv. Oče v kratkih potezah grozna zla, ki tarejo človeško družbo, in katera bi oni radi zboljšali s zdravilom sv. leta, zato pa navajajo dalje še naj bolj koristna sredstva in pripomočki, po katerih bi mogli dosegiti do cilja. Na prvem mestu nam priporočajo pokoro in posebno tisti del pokore, ki obstoji v prostovoljnem zatajevanju samega sebe. Kajti (tako govorje sv. Oče) vi poznate duh časa. Mnogi žive radi v mehkužnosti ter nečelo storiti ničesar resnega in srce povzdigujočega. Ti zahredejo po enej strani v mnoge druge nesreče, po drugej strani pa najdejo mnogo izgovorov, da se ne morejo ravnati po zveličavnih naukah sv. Cerkve; pretežko in neznosno breme se jim dozdeva, ko se od njih zahteva, da se zadrži nektere dni v letu nekterih jedi ali naj se postojce.

Je mar čudno tedaj, da se taki ljudje, ki so po slabji navadi zgubili vso moč in krepost, potragoma udajo vsem stristem, ki zahtevajo vedno več hrane?«

Resnično! duša oslabljena po neredem požrjeni ne more drugače okrevari, kakor, da se poslov in otroga od nepotrebuhi ali celo školjivih reči, po katerih neredno hrepeni. Saj zapazimo to tudi pri telesnih boleznih; zastonj se trudi bolnik, da bi zadobil zopet ljubo zdravje, ako se ne zadrži nasprotnih in škodljivih jedil.

Da se obrani in pomnoži dan pokore, priporočajo dalje sv. Oče prav topio pristop k tretjemu redu sv. Frančiška (kar so priporočali že pri drugej priliki); kajti resnično občudovanja vredni so zgledi in milosti sv. Frančiška Asiškega (pravijo sv. Oče), ker on je združil s popolno ne dolžnostjo življenga toliko gorenost samega sebe zatajevati in mrvičiti, da se je dozdevalo, da nosi v sebi podobo Ježusa Kristusa križanega ne le po svojem svetem življenu in obnašanju, ampak tudi po svetih ravnah Zveličarjevih, ktere so mu bile utisnjene. Pravila njegovega reda, katera smo v času primerno olajšali, se prav lahko splošnjujejo, in vendar niso niti manj pomembiva in važna za krščansko krepost.

Pri top k temu sv. redu, katerega tolikanj priporočajo sv. Oče, ni težaven, ker po znamenitne in mestih naše škofije nahajajo se redovniki sv. Frančiška, pri katerih se more vsakdo vpisati in stopiti v tretji red. In, hvala Bogu! ne manjka se župnij na deželi, po katerih je to za zvezicanje koristno društvo že upeljano.

Drugi sud, katerega naj bi po namenu sv. Očeta, ročilo to sv. letu, je ta, da bi se ož velja gorenost in neprasteanje zaupljive mlini splošno, posebno v pobožnosti sv. rožnega vence. To pa radi tega, ker (po besedah sv. Očeta) »kolikorkrat je Cerkev v osodepolnih časih krščanske zgodovine ztihovala pod vnanjimi nevarnostmi ali notranjimi stiskami, dvigali so naš prednik proseč svoje oči proti nebu ter nas takoj učili, kako in kje da je treba iskati moč, kreposti in pripravnih pripomočkov zoper časov sile. Kajti globoko v spomin so utisnjena opominjanja Kristusova: »Prosite in se vam bo dalos (Mat. VII. 7). »Treba je vedno moliti in ne prenehati (Luk. XVIII. 4). O tem govoriti tu je apostol: »Molite brez prestanka (I. Tes. V. 17) in zopet spred vsem vam priporočujem, da opravljate prošnje, molitve, priprošnje in zahvalo za vse ljudi (I. Tim. II. 1).«

Počeni potem govoriti, kako da je treba opravljati pobožnost sv. rožnega vence, k tero bi tako radio oživili in pomnožili, izrazijo se sv. Oče tako le: »N- smemo zamolčati pobožnost ljudstva, ki skoro povsodi to sv. molitev tako

goreče opravlja; teda paziti nam je skrbljivo na to, da se ta pobožnost ohrani in vedno bolj razširja. — Tolično je zaupanje kero stavlja sv. Oče v to pobožnost, da so »posvetili to sv. leto varstvu kraljice sv. rožnega vence.«

Glede na to gorečo željo sv. Očeta moramo v svoje veliko veselje in tolažbo priznati, da se nahajajo v večjem delu naše škofije družine, ki vsak dan opravlja to pobožnost sv. rožnega vence; moramo priznati, da smo naši skoro povsod ljubo mladino dobro polučeno v skrivnostih te molitve; tudi to nam ni neznano, da se je ljudstvo v preteklih letih oktobra (ozroma decembra), katerega so se Oče posvetili preblazene Devici in Kraljici sv. rožnega vence, te pobožnosti posebno rado in v obiljnjem številu udeleževalo. Zato pa gojmo trdno zaupanje, da bude naša častita duhovščina vedno uneta in pripravna podučevati in razširiti to tolikanu koristno molitev sv. rožnega vence.

(Konec prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Prestolniki treh cesarstev avstrijski ruski i nemški, imajo se sniti, kakor se poroča iz Varšave, v Lovcu na rusko-poljskem. Oskrbiščvo carskih posestev je neki uže dobilo ukaz, naj pripravi tumočne lovskie gradove za sprejem avstrijskega, nemškega in ruskega prestolnika, kiti pridejo po vojaških vajah v Galiciji.

V poslanski zbornici sta 5 t. m. poslanci Jaques in Roser podala predlog zarad odškodovanja po nedolžnem obsojenih. Poslanec Mauthner in Winterheller sta predlagala zakon zastran olajšav pri novih zdanjih z majhnimi cenimi stanovanji. Vlada je prečložila zakon zastran daljšega pobiranja davkov v mesecih aprilu in maju. Poslanec Russ je interpeliral, ali je resnica, da se česka glimačnija v Opavi podržavi. Potem se je nadaljevala razprava o Tuškovem predlogu glede uvedbe horskega davka. Poslanec Obreza je predlog podpiral, poslanec Haase pa zoper njega govoril, grajal slabo predlogovo obliko i utrjevanje ter se potezal za jude. Govorniku ugovarjata Schönerer in Fügl, načelnik pa ga večkrat opomni, naj govor o stvari; on je sklenil svoj govor s besedami: Zdravo misleči ljudje vseh narodov in veroizpovedanj si podajo roko, zato antisemitizem. Izreklo se je še več poslancev za davek in proti njemu, potem pa se je izročil predlog z 99 glasovi proti 96 posebnemu odseku. Predlog poslanca Richtera zastran cene vožnje delalcev na železnicah, izročil se je železniškemu odseku; poslanca Sigl, glede pregledanja določeb o povrjetništvu po sebnemu odseku; poslanca Javorskega, glede uvedenja carine na žito pri uvožnji, carinskemu odseku, ki se ima še izvoliti. Prva prihodnja seja boda v petek.

V proračunskem odseku je 6. izjavil finančni minister, da pride predrugačba o davku v tem zasedanju le tedaj na dnevni red, ako se bo tudi nagodbena predloga z Ogersko v tem zasedanju razpravljal. Prasanje zastran uvežbe manjše novne enote je v zvezi z vsem denarstvom; o tem se razprave še vrše, zarad česar o tem ne more še nič gotovega povedati. Oisek je sprejel resolucijo, naj se pretresuje prasanje, ali ne bi dobro bilo uesti manjšo novčno enoto od goldinarja; dalje je sprejel resolucijo, zastran znižanja cene soli in zopetne uvedbe soli za živilo ter znižal tohodek na sol za en milijon gld. Vlajni za-topnik se je sklicaval na dogovore z Ogersko, ki niso še izvršeni. — Ogerska naša državnej polovici povsod polena po noge meče, to srečo nam je prinesel naši.

Prihodnja seja državnega zbora utegne biti burna. pride namreč na vrsto Scharzhmidov predlog o enakopravnosti jezikov in skoraj gotovo ne bode manjkalo napadov na vlado i na Slovane, ki tako neusmiljeno zatirajo nemški jezik.

V ogerski poslanski zbornici je ta teden poslanec Mocsary zelo budo napadal Bismarcka, da ga je vplet tega načelnika posvaril. Poslanec Grünwald je nam Bismarska imenoval velikega državnika; Mocsary pa se je temu odločno ustavil in rekel: mož, ki hoče pokončati plemenitni poljski narod, ne bo se v prihodnje več imenoval veliki državnik, ampak veliki hudelelec.

Vnanje dežele.

Bolgarski knez je 6. t. m. zaukazal, naj se vojska razroži. Vsled vojne iz Bolgarije iztiranim Srbam se je dovolilo, da se smejo zopet na Bolgarskem naseliti.

Italijanska poslanska zbornica je 5. t. m. sprejela proračun z 242 glasovi proti 206.

Grška vlada je sklenila še zadnja dva razreda reservistov pod orožje sklicati, ker je Turčija vojake na grških mrah pomno žila. Malo to pomore Grškej; bolje bi zato bilo, da je vojsko domu poslala; veliko kokodakanja, malo jajje.

Nemškega državnega zbora odsek za našeljevanje Nemec v poljske okrajine je 6. t. m. z 11 glasovi proti 7 sprejela kredit za 100 milijonov in tako ga sprejme tudi neški državni zbor. Zgodovina bo pa imela eno točko več v predalih nemškega barbarstva. Cerkveno-politična komisija pa je sprejela cerkveno predlogo ter jo nekoliko predugačila, dostavki škofa Koppa so se sprejeli, nekateri z nekimi promembami, drugi pa brez promemb.

Turška vlada je velevlastim naznana, da sprijeme od Rusije zahtevane predrugačbe turško-bolgarske pogodbe. Potem takem se vlada vzhodnje Rumelije izroči bolgarskemu knezu; začasna uprava pa ostane, dokler konferenca predrugačene ustave ne potrdi. Turška vlada dalje prosi velevlasti, naj poslance v Garigradu pooblasti, da se zberov konferenco. Bolgarsko-rumeljske zadeve se utegno po tem takem k malu v red spraviti. Več vlad je turškej vlasti uže odgovorilo ter se izreklo za konfrenco, in gotovo je, da tudi iruge vlaže pritrde; konferenca se utegne uže ta teden pričeti.

DOPISI.

Trst, 10. marca. (Izv. dop.) (Princ karneval v domačej in državnej politiki) Denes je popeljana sreča, mrzel veter bi je po mestu, ki toliko bolj prešine naše ude, kolikor bolj smo čr-raj in še denes na vse jutro čestili princev karnevala, po naši Kuental.

»Pepele si bil in v pepel se vrneš tako nam denes svarilno kljedo v našin cerkvam — ali koliko jih je, kateri se v resniči menijo za ta kljed. Še celo menjim jih je malo, kateri klejdo pred al tarjem in si dalo potresi svoje čelo s pepelom; indiferentizem vničuje na eno stran vse enake čute, na drugo stran pa ljudstvo goni v narodje surovega materializma. Kaj je bil nekdaj karneval v Trstu, kaj je denes! «Memento morie» trka na diri tudi tej starostavnej človeškej pravci.

Svet je postal pametnejši, pa ne boljši. Kaj je uzrok, da v Trstu propada ljudski karneval? Sliši časi, slaba kupčija, gospoda je vsled tega slabe volje, rokodelci in elavec pa minj služi. T-žavnejši zaslužek pa sili k premišljavanju in je v ka-

ter-m pogledu tudi vstop, na se stare šege opuščijo in nove sedanjemu veku primernejše vpeljivajo. Občne ljudske predpustne veselice v velikem štalu, so prav za prav naše krajele importirane po Italijinih, korsa mi Slovani ne poznamo in tudi resni Nemec ne pozna korsu; pozna pač velikanec »Masken-Auf-ü-er« v nekaterih mestih, posebno ob Renu, ali italijanske šege v nosnosti ne zna tudi pri teh razvijati. Pa niti na Italijanskem ni več tiste karnevalskega duha, in italijanski karnevali v Benetkah, Rimu, Milatu itd., niso več tiste veselice »... tanto brio», katerih so bile še pred 30, 40 leti.

Sedanjih časi postali so resnejši; kmet rokodelci in elavec imajo več potreb, to ga goni na veči zasluzek in ga sile, da se trži v lastno pomoč. Zato pa vidimo, kako nastajajo dan za danova nova društva, in ker morejo, uživajo po pravici tako zvani produktivni stanovi veselja v svojih društvi. Enako pa goditudi pri srednjem stanu in zato vidimo, da društvene veselice rasto ne le po mestih, ampak tudi predelki, mej tem ko javni nastopi, šeme, vozarjenje po korsu, kavalkine in vse enake ljudske veselice propadajo.

N- vadno imajo zdaj javne veselice tudi humanitarni namen. Res, da vse dame patronesse takih veselic, posebno v Trstu nemajo pri tem v oku humanizma, ampak lastno gizdavost, pa smoterje venit pomoč ubožnemu in dokaz, da je dub časa močan veter, proti kateremu se ne da krmarti. Pa tudi ceneši se sedanjne veselice da ima rokodelec 2 zl.; deleži se lehkovo prjetne veselice, tem mej ko so maškarade in enaki javni nastopi na ulici in v kavalkinah stali vsaj petkrat toliko, t-žko se predobi, zato pa je treba tudi mislit, da se pametnejše troši, kajti uživanje je in ostane glavni namen vsega človeškega delovanja.

Kolikor pa se ta namen bolj stavi v prvo vrsto, toliko težavnejše je sploh življenje, ali pri tem v prve vrste vendar le trpe privlegovani stanovi, akoprem so oni sami največ krivi, da materializem vedno bolj nastopa svoje absolutno kraljestvo in v tem vidimo božji prst, kateri čini, da zlo vedno še hujše zlo rod.

Ni vsak način pa je sedanj način predpustnega veselja veliko dostopnejši, posebno rokodelcu, nego je to bilo poprej.

Ako se ozremo na prošli predpust, kaj se nam pokaže: V Trstu vse polno društvenih veselic, na deželi pa vse polno koncertov, s plesom, tako sicer, da jih je vsaka številka Edinosti naznana po 4 do 5, ena 10 in ena celo 12, in to le na Primorskem.

V Trstu so imela vsa zabavna društva, katerih je kakih 16 do 18, lepe plesne zabave, ali mi se bomo ozirali le na veselice slovenskih društev. Zvezda vseh narodnih veselic je bil veliki pleš delav, podp. društva 6. februarja, ta pleš je privabil skupaj 3000 Slovencev in Slovene; tudi omenjene društva ženskega oddelka veselica due 7. t. m. se mora šteeti mej najlepše ta predpust v Trstu. — Ali kar je v humanitarnem pogledu največ važnosti, oba plesa sta potrebnim delalcem dala lepo sveto do blizu 1000 for. Potem naj se še zabavlja na to društvo in v nekem listu v Ljubljani stavi društvo Nr. II pred društvo Nr. I.

Namen je sicer budoben, ali faktum in izid uprav smešen, kajti ko bi gospodarji omenjenega lista znali, da se je baš dopisnik za društvo Nr. II. prosil nazaj v društvo I., kaj bi potem rekli? Več ne straten čovek mora priznati, da je tudi tržaško podporno društvo imelo ta predpust dve primerno česti vredni veselic, ali dopisi o prekošenju prvega društva so uže predpustni humbug.

Delavske podporno društvo izpoljuje svojo nalogu častno, kakor le malo katero drugo slovensko društvo, fakta i številke govore zato; nepriznanje tega je manj ali več zlonam otročarja. Sicer pa ne vemo, z-kaj naj bi ne obstali v Trstu dve slovenski podporno društvi, ali namen družega naj ne bode brezuspešno podkovanje močnejšega in uže popolnoma utemeljenega društva; krovjanje naj bi se rajši rabilo proti italijanskim društvom, v katerih še na tisoč naših ljudi tujcem služi za štaže. Na tem polju naj se poskusijo agitatorji, taka agitacija pa njim in naroču v slavo; in hote ali nehote hvaliti jih homo morali tudi mi. Ali dokler si upa nek star odbornik društva N. II. javno naglašati, da se njegovo društvo poprej zdrži zlaškim, nego z del podpornim, toliko časa ti agitatorji nemajo pravice do pripoznanja v slovenskih listih, in vsako enako pripoznajanje je le nabrusus.

Pa pustimo to in pogledimo nekoliko v društvo naše više inteligenčije v čitalnico. Prekrasni prostori teva društva so letos koristili sicer vsem slov. društvom Tržščin, ali čitalnica je im la vsak teden svojo veselico in te veselice so bile v obči na glasak kakor elegantne, pri vsem tem pa neprisiljene. Čitalnica sploh lepo napreduje in vse hvalevredna je posebno ona mlajša gospoda, ki v ta namen posmetno sodeluje.

Kaj bi govorili o našem vrlem Sokolu, to društvo na svoje veselice privabi mnogo prekrasne mladine, posebno trgovskih pomočnikov in sploh one inteligenčije, ki se ne pristeva ravno slovenskemu »high life«, ali je za Slovane v Trstu jeko velikega pomena, ker z te mladine nam morejo narastati ščasoma tudi naši rodoljubni trgovci, katerih dosedaj imamo veliko pre malo.

Kakor rečeno, naš Sokol se ja celo pri sedanjih neugodnih razmerah ta predpust dobro giblja in včer jšči zajnji plesega društva je bil vse česti in največ nobavale vreden sklep slovenskih

Iz Buzeta v Istri, februarja 1886. (Naša sodnija.) Danas ni naš namen naslikovati tega starega mesta (!) nočemo tudi pripovedovati stare njegova zgodovine, niti opisovati denašnjega propada. — Molčimo o privilegijah, ki so nehaše s propastjo leva sv. Maika, ne govorimo o banjanji, ki je ostalo nekaterim Božedanom, kateri se hvalijo, da izbajajo naravnost od benečanske žlahtje, katera jim v testamentu ni drugač pustila, nego dijalekt (narečje), ki se tukaj govori morda bolj čisto, kakor v katerem koli kraju Istre. A to le v mestu, zunanj isteka po vseh se govori splošno še slovenski (urvaški). Majhne izjemne so v Roči, Draguču, Sovinjaku, kder govore jezik, mešanico iz laščine in hravščine. Od drugačega prebivalstva v okraju pa ne zna laškega jezika nikdo, izven kojega trgovca ali bivšega vojaka, ki ga lomi za silo. Vsi drugi, in ti so v ogromnej večini v okraju, vse so po rojstvu, po naravi, po običajih in jeziku — Slovani. Oni govore jezik svojih mater, katere so Slovance in ne poznajo drugačega jezika, nešte slovenskega. Da si je njih hrvaški jezik tu pa tam pomešan z laškimi izrazmi, vendar je navaden v večini deželi, rabi se v vseh potrebah in bi se moral rabiti tudi pri c. kr. sodniji v Buzetu.

Res da je bil pri sodniji v Buzetu vedno laški jezik kot uradni jezik, ali kako se mora zavezati naš kmet — slovenske narodnosti — govoriti jezik, katerega ne pozna; kako more vravnati in zagovarjati svoje koristi pri sodniji v jeziku, ki ni njegov?

Pričrjujem sicer, da naš kmet umeje tudi kojo besedo laško, a pritrdiri zopet ne morem, da isti more tudi izraziti svoje misli, svoje ideje; potezati se za svoje koristi, za vse svoje opravke v jeziku, kateremu ni vajen, katerega morda za silo lomi, a katerega pravi pomen besedi ne pozna.

Mislite si tedaj, kako more ovi kmet potezati se za svoje lasne koristi, kako zagovarjati sebe in svoj imetek pri uradniku, kateri ne umeje niti besedice slovenske in govori edino le laščino!

Vendar pri c. kr. sodniji v Buzetu g. adjunkt ne zna popolnoma nič nobenega slovenskega jezika in občuje se slovenskim ljudstvom le italijanski. Prav za prav tudi nemščine nezna, četudi je studiral v Gradiču — Poreču pa se: uradnik si lahko vzame razlag lca (tolmača) slovenskega jezika, naj bi si ga plačal tudi s petakom na dan. Odgovarjam pa: da prelagavec je izdajavec. Tukaj tudi ni razlagavcev zapriseženih.

Lahko navedemo slučajev, da so bili v zapisnikih taki pogreški radi napadnega razlaganja, da so jih uničiti morali potem ko je bil sodnik opozorjen na napadno razlaganje (prelaganje slov. na laški jezik) po adjunktovem pisarju, kateri je bil v tem le malo boljši, nego adjunkt sam. (Tega zdaj sicer ni več tukaj, a služi pri drugem sodniju.)

Aii je to malenkost? Uradniki tedaj, ki hočjo biti tukaj, morajo znati slovenski (urvaški) jzik, drugače naj se premešte. To tukaj, zahtevajo koristi občinstva, ki vidi večkrat v nevarnosti svojo čast, svoje premoženje in svojo pravico. To zahteva tudi resnica in človeštvo.

S temi besedami se obračamo do vzhodnega g. predsednika naših soinj, da stori konč takim nešpodobnostim, to je, da odstavi od sodnije v Buzetu g. Lovrenca Petronio, kateri ne zna besedice nobenega slovenskega jezika ter da na stavi uradnika, ki bode zmožen jezika tukajnega ljudstva.

Ako bi pa Vaša Vzvišenost, g. predsednik hotel počestiti se svojim pohonom tukajšnjo sodnijo, prihranil bi si čas in tisku, dobivši mora godno spremeniti tudi nekatere stare priprave, nadomestivši jih z novimi, z bolj primernimi potreba našim in našega ljudstva.

Iz Kobarida, 7. marca 1886. Uže nekaj časa sem čujejo in bero se o našem trgu le žlostne novice; žlostne, kajti kdo so prepri doma, tam gotovo ne išči veselja. Ogriješčem nemira in razprtje je bila — »Čitalnica«. Čudno, kaj ne? Vendar pa resnično! Ne bom opisoval teh nopravnih dogodkov, ki so uže itak dovolj, da se preveč znanti svetu. Žlostno, — a kaj se či, drugače biti ne more! Ne more pravim, ker v Kobaridu dobiti ljudi neke obvezec, ki brez kregov, prepiriv in ključovanji niti živeti ne morejo! Bog jih razsvetil, — morda pridejo potem zopet mirne dnevi v naš trgu; — to bo gotovo ne le domaćinom, temeč vsakemu možu dragu in ljubo!

Hotel sem opisati, kako se godi pri nas sedi — o pustnem času. Povodi se sliši o veselicah, tudi pri nas smo rad vsej včasih veseli. 21. februar so imeli veterani pies, — kakor vsako leto o pustu. A 28. februar je priredila »Čitalnica« besedo. Oti kar poznamo v Kobaridu sipesede, posebno v zadnjih letih, trditi se more, da so mogle biti le s pomočjo našega vrlega učitelja tva. Se ve, da je tudi nekaj starih stebrov, ki se ne dano zmajati od burje, niti zapeljati od krivih prorokov, ki napravljajo po našem trgu tolko šuma, razprtij in žlosti!

Tudi sedaj je bilo večinoma učiteljstvo, ki je pomagalo pri veselci. Poglejmo, kako se je vrnila.

Tolminski go ibo smo slišali uže pred par leti pri besedi in govoru smo bili, da sedaj izvrši častno nalogo svojo. Navduševalo se je razlegal po dvorani naš večno lepi »Niprej«; a ko bi pretresel vse tiste nasprotnike, odpadnike, ki bi radi kar požrli vse, kar ne trobi v njihov regi. Slišali smo tudi dve skladbi kapelnika g. Špačeka, namreč: potpouri in »Slepca«. No, tudi »Burja-marsch« nas je oveselil; kaj ne bil! Saj je postal »himna kobaridskih« — vskokov!

G. govornik je pozdravil tuje in domače goste. Opomnim naj, daje počastilo veselico precej gostov iz Tolmina, Boča in okolice. Posebno me je veselilo vijeti, da tudi mož iz Drežnice, — veli, dragi bralec, da jih je bilo več, nego iz Kobarida! — Za pozdravom je sledil Šalijev govor, — a ne morem ga pohvaliti, kar mi je posebno zate žal, ker sem iz ust g. govornika čul večkrat kaj bojšega!

Kakor drugekrati, tako je tudi sedaj pokazala gospica Gruntarjeva svojo umetnost v deklamovanju. Krilanovo balado »Radoš predaval« je tako živo, da si žul le en glas: »prav dobro!«

Petje, — kaj hočem reči o tem? Dva mešana zpora: »Slovo od domovine« in »Domovina« sta se razlegala raz odra, toda vajeni smo bili slišati boljšega petja. Vendar, če vsememo v poštev malo število vaj in to, da so bili gg. pevci in pevke iz raznih vetrov, — dolžni smo pohvaliti njihov trut, kakor i navdušenost g. Gaberščka, ki je storil vse, kar mu je bilo v moči, da se je veselico priprila.

Kar se tudi iger »Zakonske načlage« in »Bog vas sprim«, ne morem drugače reči, nego izvrstvo! Vsi igralci in igralke so izvršili svoje uloge dobro. Gospica Gaberščekova je pač uže znana dilettantinja. Ona je na odri doma! Ponosni smo na njo, — Bog jo živi in obrani mnoga leta! Isto naj rečem tudi o gospicah Milekovej in Gruntarjevej.

Za smeh nam je pa skrbel g. Ivančič, — pač, saj je uže ustvarjen Šalijev! — Sploh igri ste izpali v občo zadovoljnost.

Po besedi se je pričel ples. Do ranega jutra so se vrteli pari po takih vrle tolminske godbe. Veselica je odškodovala vse za — ključovanje »Burja«-ferajnovcev, ki so toljali svojo razburjeno kri na nekem kraju, o katerem se pogovoriva gospodrušnik, drugič! —

Domače in razne vesti.

Vmirovljenje in odlikovanje

Gosp. vitez Schwarz, namestovšči svetovalec in poročevalci o upravnih in ekonomičnih šolskih zadevah za Primorsko, bil je vmirovljen in za minogoletno zvest in izvrstno službo odlikovan z naslovom dvornega svetovalca.

Odlikovanje. Anton Cechet, služabnik pri nečelnem sodišču v Trstu, bil je o priliki njegove vpopojitve v sled izvrstne dolgoletne službe odlikovan z srebrnim krizcem za zasluge.

Premesčenje. Ivan Šorli ces. kr. okrajski komisar, dosedaj pri okrajnem glavarstvu na Voloskem, prestavljen je kot voditelj politične ekspoziture na Krk (Vegla). — Dosedanj politični komisar na Krku g. Gyuto dobil je zarad bolezni dopust. — V Volosko pride namestniški konceptni praktikant Karol Čumar.

Notarska služba v Ajdovščini je razpisana. Po osnu se imajo vlagati pri c. k. notarski zbornici v Trstu.

Beseda s plesom Ženskega oddelka del. podp. društva omenila se je, kakor je bilo predčakovati, izvrstno. — V krasno osičenej dvorani in v mnogih postranskih prostorih zbralo se je k malu po 8 uram nad 700 osobi, meje temi mnogo odlične gospode, viših uradnikov, trgovcev itd., obiskala sta veselico tudi gospoda nam. svetovalce, g. vitez Schemeri in nam. pred. tajnik, g. vitez Conti, potem so bile deputacije društva Austria, Unione operaja, Sokola in še drugih trž. društev. O besedi nam je omeniti, da je bilo petje zboru del. podp. društva ta pot uže kaj istinito nenavadnega, preciznost in kolatura — delala je vso čast pevovodju g. Štefanu.

Oba zpora »Sokolska« in Živila Hrvatska — lepi pa težki točki — so pevci v največje zadovoljstvo peli, ali kvartet »Mornarska«, v katerem je posebno ekscepcional tenorist pl. Masnec, tako je poslušalce navdušil, da so ga morali ponavljati in še ni ga bilo rado občinstvo poslušalo. Ako so uže pevci želi mnogo opravljene pojav, kaj se je imati simpatična solistinja, gospica A. Pianova, ki je ta pet svojo nalogo takoj izvršila, da je morala ponavljati: prepepi s mosper. »Nazaj« v planinski raji. Kakor pevski del izvršil se je tudi deklamatorični na največjo začetovnost občinstva, tudi najinteligentnejšega. Gospa Polidora Muha je uže predobro poznana na odru, deklamovala je tudi ta pot Gregorčičevu. Velikonočno kakorsno od nje prečakovali.

Ali i gospica Verdeljska je vzbudila zasluženo pozornost posebno zarad popolno pravilnega in res lepega izgovarjanja. Dražba — ta umotvor našega Gregorčiča, ki tako naravno predočuje sliko iz našega narodnega življenja — je gospica tako dobro deklamovala, da smo mogli okusiti vso prednost Gregorčičeve poezije. — Gospod Hostnik se je pokazal na citrah uprav virtuosa, žel je tudi burno pohvalo, s katero mu je občinstvo dajalo svoj »dobro došel« sem v Trst. — Da bi ta njegov nastop ne bil prvi in zadnji v narodnih krogih tržaških. — Nuš omenimo, da je tudi vojaški orkester na vsako stran ugajal in na poslet še dodatno, da so bile scenistinji in obč deklamovalci po odboru očekivane s posebno krasnimi šopki, katero so doble meje besedo.

Rezultat besede bi se mogel na kratko opisati z besedami: Kratka je bila — pa jasno dobral Pies je bil žalihen, plesalo je navadno do 250 parov, zarad tega je bilo v dvorani uže pretesno, kar je dokaz, da za del, podp. društvo ne zadostujejo več navadne dvorane, ampak le veča gledišča. Plesalo so, kakor da bi bili plačani, in plesovali, mladi g. Umek, je vse to značilno voditi, za kar mu gre vse pohvala. Plesal se je do 5 i pol ure zjutraj. Čisti dohodek veselice bude do blizu 180 for., tudi lepa svotica za ženski oddelek. Ponavljati moramo pri tej priliki tudi gospice in gospice odbornice, posebno pa njih načelnico, gospo Schmidtovo, ki so vso veselico tako redno in elegantno vodile, kajti s to veselico je ženski oddelek načelniški šolah več politkuje, nego pa uči. — Občinski šolah je pac potrebljena, ali po državnemu, ne pa mestnemu varstvu. V tej šoli bi bilo treba tu in slovensko podučevati in le pod tem pogoju naj bi večinirž. zhora dovolila tako šolo, ker rokodelci v Trstu so večinoma Slovenci, v okolici pa izključljivo. — Naj naši poslanec ne prezira tega.

Šolsko inlahonsko. Te dni je bil vitez Doderer, profesor na Dunajskem politehniku tukaj in je v imenu naučnega ministra pregledal tržaško risarsko šolo, pa našel, da ne odgovarja namenu. G. Burgstaller sicer tega ne ve, a nam je znano, da se sploh v vseh mestnih tržaških šolah več politkuje, nego pa uči. — Občinski šolah je pac potrebljena, ali po državnemu, ne pa mestnemu varstvu. V tej šoli bi bilo treba tu in slovensko podučevati in le pod tem pogoju naj bi večinirž. zhora dovolila tako šolo, ker rokodelci v Trstu so večinoma Slovenci, v okolici pa izključljivo. — Naj naši poslanec ne prezira tega.

Vabilo k LXXII. odborovi seji. Matice Slovenske v sredo 17. marca 1886. l. ob 5. uri popoldne v Matičini hiši na Kongresnem trgu št. 7.

Dnevni red: 1. Potrditev zapisnika o LXVI. odborovi seji. 2. Naznanila pravosodstva. 3. Poročilo kraljevskoga ods. k. 4. Poročilo tajnikovo. 5. Razgovor o pripravah za redni veliki zbor. 6. Posamezni posveti. V Ljubljani dne 4. marca 1886.

Z pravosodnika: Josip Marn.

Nov živlinski semenj v Tržiču (Monfalcone) je dovoljen in bodo vsako tretjo sredo v mesecu, prvi 17. l. m.

Na smrt obsojen bil je v soboto zvečer po poročnem sodišču v Ljubljani morilec svoje pasterke, 32letni Janez Kralj, krmar v Suartu pri Savu. Poživljeni človek je ves čas trdovratno tajil, da je ni on ubil, če tudi vse okoliščine in ljudje, ki so oba vnešli zvečer iz mesta odhajajoča na to kažejo, da le on more morilec biti in nihče drugi ne. Povod umoru je bilo poželenje tujega blaga. Ubita Ivanka Taškar imela je nameč po svoji starji materti 700 gld. v hranišču in teh bi se blil Janez Kralj rad polasti, aki bi mu bilo mogoče otroka s poti spraviti. Delal ni nikdar radi, zato je prišel na slabo pot.

Prvo noč po smrtni obsojni Kralj ni zatisnil oči. V jutro vprašan, kaj je spal, odvraue, da je vso noč spal, ker so ga obsoili na vislice. »Ali mi nihče ne more pomagati?« zahube Kralj. »Le Bog pa cesar, se mu reče, kako dejanje priznate. Nekoliko pomisljajoč, reče zločinec: »Prisem, pelj te me k preiskovalnemu sodniku. Tjakaj prišedši v prisotnosti treh pričaznega svoje grezodestvo in utemeljuje zločin s tem, da si je hotel z novci neštečne svoje žive nekoliko pomoći iz bede in revščine.«

Hrvatsko akademično društvo »Zvonimir« u Beču predi dne 16. mača 1886. v 8 uri zvečer svedčani koncert v slavo Petru Preradoviču.

Tržno poročilo.

Trgovinai te dui miruje. Gene kave so jako trdne s tendenco, da više postanejo. Sladkor je tudi boljše obrajtan. Žitne so postale više in se trdno drže; mogače je celo, da žito še draže postane Les še precej iskan. Seno pa so te dni piadevli uže po fr. 8 in više, — pa niti po teh cenah ga ni bil dobiti zadosti.

Borsno poročilo.

Jako neugotino so uplivale na borsno mnoge zadnje dogodbe, posebno pa govorost, da se vpravijo borsni davek; a vse to ni moglo kurzov dejz papirjev blažiti. Mlakovost sicer prevljuje v špekulaciji, ali papirji se le vzdržujejo.

Dunajska Borsa

dan 9. marca

Enotni drž. dolg v bankovih	86 gld	45 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	86	50
Zlata renta	114	65
5% avst. renta	101	85
Delnice narodne banke	872	—
Kreditne delnice	299	—
London 10 lrl sterlin	125	85
Napoleon	—	—
C. kr. cekini	9	984
Kr. državnih mark	5	91

Za uboge in bogate, Oberdöbling pri Beču. Oprostite, častiti gospod, da Vas nisem preden obavestil o izvrstnem uspehu R. Brandtovih švicarskih kroglic, ali jiz imam 66 let radi česa ne gre tako hitro. Vstel sedečega življenja kot košar terpim uže leto dne na zapeki, pomanikanju appetita, hemoroidah itd. Po užitju jedne škatljice švicarskih kroglic, čutim semnogo holičkega in se Vam zanju tem potem zahvaljujem. Engertzweiser. Ker se nahajajo v Avstriji razne posneme R. Brandt-ove švicarskih pil, naj se dobro pazi, da ima vsaka škatljica bel križ na rudečem polju in R. Brandtov podpis.

LA FILIALE della BANCA UNION TRIESTE

s'occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) Accetta versamenti in conto corrente: Abbuonando l'interesse annuo per Banconote

3¹/₂ % con preavviso di 5 giorni

3¹/₂ % a sei mesi fissa

per Napoleoni

3 % con preavviso di 20 giorni

3 % " " 40 "

3 % " " 3 mesi

3 % " " 6 "

Per la lettera di Versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partire dal giorno 14. 21. febbraio, 1. 21 marzo 9 maggio e 9 Agosto a seconda del preavviso.

Trieste 9 febbraio 1883.

BANCO GIRO

abbuonando il 3% interesse annuo sino a somma; prelevazioni sino a florini 2.000 a vista verso chèque; importi in giorni preavviso avanti la Borsa. Correra dei versamenti in apposito libretto.

Congegna per tutti i versi enti fatti a qualsiasi ora d'ufficio la auta del medesimo giorno.

Assume pel p. opri correntisti l'incasso di Cambiali per Trieste, Vienna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di domiciliare effetti presso la sua cassa francod'ogni spesa per essi.

b) S'incarica dell'acquisto e della rendita di effetti pubblici, valute e divise, nonché dell'incasso d'assegni, cambiali e coupons, verso 1/4% di provvigione.

c) accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.

La Filiale della Banca Union

Sezione Merci s'incarica dell'acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico e Warrants. 2-2-9

Tržaška hranilnica

Sprejemlje denarne vloge v bankovcih od 50 soldov do vsacega zneska vsak dan v tednu, razen praznikov, in sicer od 9. ure do 12 ure opopudne. Ob nedeljah pa od 10. do 11. ure zjutraj. Obresti na knjižice . 3%.

Plaćuje vsak dan od 9. do 12. ure opopudne. Zneske do 50 gld. prav vrečej, zneske od 50 naprej do 100 gld. je treba odpovedati en dan poprej, zneske od 100 do 1000 gld. z od povedjo 3 dni, čez 1000 gold. z odpovedjo 5 dni.

Eskomptuje menjice, domicilirane na tržaškem trgu po 3%.

Posejuje na državne papirje avstrijsko-ogrške do 1000 gl. po . . . 4%.

vše zneske v tekočem računu po 4%.

Daje denar tudi proti vknjiženju na posestva v Trstu, obresti po dogovoru.

4-

Trst, 24. marca 1883.

VLAHOV

Likver okrepjujući želudac odobren po viših oblastih sa dekretom a pripravljen od

ROMANO VLAHOV

Šibenik (Dalmacija) su filialom u Trstu, Via S. Lazzaro Br. 1-A.

Ovaj likver, koji se uzimaju u želudu i kod probavljajućih organa; nadalje čisti krv izpravljajuće slabinu i tremot i pospišujuće tek. On čisti polaganje, uništava gljiste ublažujući kroničke hrapavosti jetara, slezana, umanjujući sve malo po malo zastarjele bolesti hemoroidah.

Uzine li se likera danomice, čuva od otrovnih miazmata, proizvirovički koli pod pokvarena zraka, toli od epidemijah, zato je izvrstan lek proti groznici i proti koleri.

Ono pak je što sadržava pravu osebini likera u zdravstvenoj struci jest, što oslobadja ljudi odane srđbi i pokaranosti od škodnih posledica, koje čovečanstvo daje veliki broj nešrećnih.

Zaista i za malo danah čovjek, koji se služi tim likerom čuti, da mu je povrćena životna snaga, i čuvstvo blagostanja čini ga zadovoljnim, probudjenim i svježim za svaki rad. 37-48

Da se olahkoti kupovanje občinstvu gospodar tvornice osnovao je na široko razprodaju svoga likera, koji se može dobiti u svih kavarni i rakijašnicah

OBLEKA

je iz trajne voče volne, za moža srednje veličnosti.

310 metrov za jedno obleko:
za gld. 4.96 iz dobre ovje volne;
za gld. 8 - iz boljše ovje volne;
za gld. 10 - iz fine ovje volne;
za gld. 12.40 iz jako fine volne.

POPOTNE OGRINJAČE, komad po gld. 4, 5, 8 in do gld. 12. - Najnovejne obleke, blaže, prevlekače ali svrhnje sukuje, blago za sukuje in dežne plašče, tifloden, komik, predenino, chevrot, tricot, ogrinjače za dame in biljardne prepreke, peruvien, toskin priporoča

ustanovljeno IV Stikarofsky - 1886 -

fabiška zaloge v Brnu.

Vzorki franko. Vzorki (ogledniki) razpoljujajo se gg. krojaškim mojstrom nefrankovan. Posiljavate proti povzetji četrti 10 gl franc.

V zalogi imam sukna vedno za več nego 150.000 gld. a. v. in umeje se, da mi pri veliki svetovni trgovini ostane mnogo suknenih ostanakov, dolzh od 1 d. 5 metrov, in s-m tor-j primoran, take ostanke po jakonizklj fabriških cenah razpečavati. Uzorki od teh se ne morejo razpoljavati, zamenjavojo se pa ne ugajajoči ostanki ali se pošteje denar nazaj. Opomniti je, da druge firme tudi menjajo jo ostanke, ali proti slabšemu blagu, denar se pa nazaj ne da.

V sled posnemanj po sleparjkih firmah sem primoran posluževati oglašanja ter prosim p. n. občinstvo da se spominja moje solidne firme ter da me počasti z obilnim naročbam na koju bom vedno pazil.

Dopis vspremljajo se v nemškem, češkem, og řeckem, poljskem, italijanskem in irancoskem jeziku.

Razglas.

Naznanja se, da bode z dovoljenjem vis. c. k. deželne vlade v Ljubljani z dne 8. januarja 1886 št. 371 letni semenj sv. Jurja v tržni občini Planina, v okraju Logatec, letos na 29. dan marca prestavljen.

Županstvo v Planini dne 1. marca leta 1886. Anton Kovša župan.

LA FILIALE IN TRIESTE

Stabilimento Austr. di Credito

per commercio ed industria.

VERSAMENTI IN CONANTI

Banconote: 3¹/₂ % annuo interesse verso preavviso di 30 giorni

3 : : : : : 3 mesi

3¹/₂ : : : : 6 *

Per le lettere di versamento attualmente in circolazione, il nuovo tasso d'interesse comincerà a decorrere dalli 27 corrente, 31 corrente e 22 Novembre, a seconda del rispettivo preavviso.

Napoleoni :

3¹/₂ % annuo interesse verso preavviso di 30 giorni

3 : : : : 3 mesi

3¹/₂ : : : : 6 *

Banco Giro:

Ban note 2¹/₂ % sopra qualunque somma

Napoleoni senza interessi

Assegni

sopra Vienna, Praga, Pest, Bruna, Troppavia, Leopoli, Lubiana, Hermannstadt, Innsbruck, Graz, Salisburgo, Klagenfurt, Fiume Agram, franco spese.

Acquisti e Vendite

di Valori, divise e incasso coupons 1%.

Anticipazioni

sopra Warrants in contanti, interesse da convenirs.

Mediante apertura di credito a Londra 3¹/₂ % provvigione per 3 mesi.

effetti 5¹/₂ % interesse annuo sino l'importo di 1000 per importi superiori da con-

Trieste, 1. Ottobre 1883 8-48

Zrebanje uže prihodnji **M**esec.

Kincsen

SREČKE à 1 gld. 11 SREČK 10 gl.

Glavni dobitek v gotovini

gld. 50.000 gld.

10.000 gld., 5000 gld. odleg. 20° || 4782 den. dobitkov.

Kinesem-srečke dobivajo se

v lotrijskem bureau ogerskega Jocke-kluba: Budimpešta, Watznergasse 6. 1-

Polnilci iz kovine

c. k. patent

za napočenje steklinje z vino in pivom sô zaklopkami iz kaučuka; zapirajo se sami.

Ako se z roko ne sklisa kakor gumbo, ki se na njim ne nabaja odpre se zaklopka od kaučuka; te odina polagoma rase v tekljenje; piv se prevede ne peni, ako se to polne rabbi. Vina in piva se ne ni pozgubi, vsled samozavorenja steklenic. Vsakdo jih lahko sam rabbi.

Cene: Jeden polnilci steklenic z cevko iz kaučuka f. 2.20. Poštinska 20 kr. ... Likver-pipe f. 2.20, pipe za dessert-vina f. 3.50, pipe za točenje A f. 4.50, pipe za sode B f. 5.50, pipe za sode C f. 6.50, pipe za sode D f. 8.50.

Illustrovni ceniki brezplačno in franko.

H. HUTTER,

WIEN, IX., Maximilianplatz 3, nähast der Votivkirche.

13-14 Prodajalce n se podaj a odbitek; Agentom zasluzeno plačo.

PRISTNI

WILCHELM-OV

protiartritijski protireumatičen

Rabljiv za zdravljenje v vsakej letn. d. dobi.

Rabljiv za zdravljenje